

สรุปผลการวิจัย

ประเภทของหน่วยอรรถ

ประเภทของหน่วยอรรถจากหน่วยอรรถทั้งหมด 16 หน่วยอรรถที่ใช้ในงานวิจัยฉบับนี้ แบ่งหน่วยอรรถตามการใช้คำศัพท์ที่พบในบริเวณที่ทำการศึกษาคือเป็น 2 ประเภทคือ

1) หน่วยอรรถ 2 ศัพท์ คือ หน่วยอรรถที่แทนด้วย คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง 1 ศัพท์และคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ 1 ศัพท์ ได้แก่ 'หัวปลี' 'ผักทอง' 'แดงโม' 'กะปิ' 'ปากท้องโก' 'เงือกวอย' 'กะละมัง' 'เสื่อ' 'มะรืนนี้' 'คู' 'ปอก' 'โกลิ' 'ซาด' และ 'หอย'

2) หน่วยอรรถ 3 ศัพท์ คือ หน่วยอรรถที่แทนด้วย คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง 1 ศัพท์ คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ 1 ศัพท์ และคำศัพท์เฉพาะถิ่น 1 ศัพท์ ได้แก่ 'ข้าวต้มมัด' และ 'พรงนี้'

ในการใช้คำศัพท์จากหน่วยอรรถ 16 หน่วยอรรถนี้ พบว่า กลุ่มอายุ 10-20 ปี ใช้คำศัพท์เพียง 2 ภาษา คือ ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ ไม่ใช้ภาษาเฉพาะถิ่น ส่วน อีก 2 กลุ่มอายุมีการใช้คำศัพท์ทั้ง 3 ภาษา คือ ภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นใต้ และภาษาเฉพาะถิ่น สรุปก็คือ คำศัพท์ภาษาเฉพาะถิ่นใช้ในผู้พูดกลุ่มอายุ 35-45 ปี และ 60 ปีขึ้นไป เท่านั้น

แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้

การพิจารณาแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์นี้ พิจารณาจากการเปรียบเทียบอัตราการใช้คำศัพท์ของผู้พูดต่างกลุ่มอายุ คือ กลุ่มอายุ 10-20 ปี ถือว่าเป็นตัวแทนของผู้พูดในอนาคต กลุ่มอายุ 35-45 ปี ถือว่าเป็นตัวแทนของผู้พูดในปัจจุบัน และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ถือว่าเป็นตัวแทนของผู้พูดในอดีต

เมื่อพิจารณาปริมาณการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง พบว่า กลุ่มอายุ 10-20 ปี ใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางมากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 35-45 ปี และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางน้อยที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในอนาคตจะมีการใช้คำศัพท์ภาษาใต้ลดลง และมีการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางเพิ่มมากขึ้น

การพิจารณาแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในแต่ละหน่วยวรรณคดี พบว่าหน่วยวรรณคดี 'แดงโม' แทนด้วยคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางเกือบทั้งหมดที่บริเวณที่ทำการศึกษศึกษา โดยทุกกลุ่มอายุมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงมากในทุกจุดเก็บข้อมูล ส่วนหน่วยวรรณคดีอื่น ๆ ก็มีแนวโน้มว่า จะใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางเพิ่มมากขึ้น โดยแต่ละหน่วยวรรณคดีมีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ต่างกัน คือ

- หน่วยวรรณคดี 'ปาต่องโก๋' 'ปอก' 'คู' 'ฟักทอง' 'กะปิ' 'เสื่อ' มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงสูงที่สุด เนื่องจากปริมาณการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางของกลุ่มอายุน้อยกว่า มีปริมาณสูงกว่ากลุ่มอายุมากกว่าค่อนข้างมาก

- หน่วยวรรณคดี 'มะรินนี้' 'พรงนี้' 'กะละมัง' และ 'ข้าวต้มมัด' มีแนวโน้มค่อนข้างสูง คือ กลุ่มอายุ 10-20 ปี มีปริมาณการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางมากกว่าอีก 2 กลุ่มอายุค่อนข้างมาก โดยอีก 2 กลุ่มอายุ ซึ่งเป็นวัยผู้ใหญ่และวัยสูงอายุนี้มีปริมาณการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของหน่วยวรรณคดีเหล่านี้ใกล้เคียงกันมาก

- หน่วยอรรถ 'หัวปลี' ก็มีแนวโน้มค่อนข้างสูง คือ กลุ่มเด็กและผู้ใหญ่ซึ่งหมายถึงกลุ่มอายุ 10-20 ปี และกลุ่มอายุ 35-45 ปี มีปริมาณการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางใกล้เคียงกัน โดยมีปริมาณมากกว่ากลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นวัยสูงอายุ ค่อนข้างมาก

- หน่วยอรรถ 'ไถล' 'ขาด' และ 'หวย' มีแนวโน้มต่ำ คือ กลุ่มอายุน้อยมีปริมาณการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงกว่ากลุ่มที่อายุมากกว่าเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

นอกจากนี้ ยังพบว่า หน่วยอรรถ 'เจาก๊วย' มีปริมาณการใช้คำศัพท์ต่างไปจากหน่วยอรรถอื่น ๆ คือ ในหน่วยอรรถนี้ กลุ่มอายุ 35-45 ปีมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงที่สุด คือ สูงกว่าอีก 2 กลุ่มอายุค่อนข้างมาก แต่อย่างไรก็ดี เมื่อเปรียบเทียบปริมาณการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางระหว่างกลุ่มอายุ 10-20 ปี และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไปแล้ว ก็ยังคงแสดงให้เห็นว่า หน่วยอรรถนี้จะมีการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ลดลง และมีการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางเพิ่มมากขึ้น

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้

ในการพิจารณาผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง และภาษาไทยถิ่นใต้ในแต่ละกลุ่มอายุ บริเวณที่มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ใกล้เคียงกันที่สุด ถือว่าเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ จากแผนที่นี้ทำให้ได้เขตปรับเปลี่ยนภาษา 3 เขตเรียงตามกลุ่มอายุ จากเหนือไปใต้ตามสมมติฐาน โดยอยู่ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2 เขต และอยู่ในจังหวัดชุมพร 1 เขต ได้แก่ เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป อยู่บริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 9 บ้านละหาน ตำบลบางสะพาน อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 35-45 ปี อยู่บริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 10 บ้านห้วยลึก ตำบลทรายทอง อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 10-20 ปี อยู่บริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 14 บ้านนา ตำบลบ้านนา อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายผล

1) การเปรียบเทียบเขตปรับเปลี่ยนภาษาของ 3 กลุ่มอายุ ที่ได้จากงานวิจัยนี้ นอกจากจะแสดงว่าเขตปรับเปลี่ยนภาษาที่ได้จากผู้บอกภาษาต่างอายุอยู่กับคนละบริเวณแล้ว ยังแสดงให้เห็นว่ากลุ่มอายุ 35-45 ปี และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีเขตปรับเปลี่ยนภาษาในบริเวณใกล้เคียงกันมาก คือ ในบริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 9 และ 10 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มอายุ 10-20 ปี มีเขตปรับเปลี่ยนภาษาห่างลงไปทางใต้ คือ ในบริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 14 หากมองว่า วัยที่เป็นตัวแทนของการใช้ภาษาในปัจจุบัน คือ วัยตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป และผู้บอกภาษาที่อ่อนวัยกว่านี้ เป็นตัวแทนของการใช้ภาษาในอนาคต เห็นได้ว่า เขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ในปัจจุบันอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับแนวแบ่งเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นแนวแบ่งเขตทางภูมิศาสตร์ระหว่างภาคกลางและภาคใต้ของประเทศไทยพอดี ในอนาคต เขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้นี้ คงจะเคลื่อนลงไปในจังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นจังหวัดแรกสุดของภาคใต้

การเคลื่อนของเขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้นี้มีหลักฐานสนับสนุนจากการนำเขตปรับเปลี่ยนภาษาที่ได้จากกลุ่มอายุ 35-45 ปี และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไปในงานวิจัยนี้ มาเปรียบเทียบกับเขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ที่ได้จากงานวิจัยของ วรณพร (2526) ซึ่งมีผลการวิจัยตรงกันกับงานวิจัยของ เกศมณี (2526) การเปรียบเทียบดังกล่าวแสดงว่าเขตปรับเปลี่ยนภาษาในปี 2534 ไม่ได้อยู่ในบริเวณเดียวกับในอดีต ซึ่งศึกษาไว้เมื่อปี พ.ศ. 2526 กล่าวคือ เขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ในอดีตอยู่ในบริเวณตอนกลางของอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่วนในงานวิจัยครั้งนี้ซึ่งมีระยะเวลาห่างจากการวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้ 8 ปี เขตปรับเปลี่ยนภาษาที่ได้จากผู้บอกภาษาวัยเดียวกันอยู่ในบริเวณตอนกลางของอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ดูภาพที่ 40) แสดงว่า เขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ได้เคลื่อนลงมาทางใต้ และ เมื่อพิจารณาเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 10-20 ปี แล้ว ก็ยังทำให้ผู้วิจัยมีความมั่นใจว่าในอนาคตข้างหน้า เขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่าง

ระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้จะเคลื่อนลงไปทางใต้

ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า เขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้มีการเคลื่อนที่ โดยเขตปรับเปลี่ยนภาษาในปัจจุบัน (แสดงโดยเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 35-45 ปี) อยู่ในอำเภอบางสะพานน้อย ซึ่งถ้าพิจารณาจากประวัติความเป็นมาของอำเภอบางสะพานน้อย (สำนักงานศึกษาธิการอำเภอบางสะพานน้อย 2533) แล้ว จะพบว่าเดิมอำเภอนี้เป็นเพียงเมืองเล็ก ๆ เรียกว่า "เมืองสะพาน" ไม่มีเจ้าปกครอง ตั้งอยู่ระหว่างเมืองนครศรีธรรมราชที่ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้และเมืองเพชรบุรีที่ใช้ภาษาไทยถิ่นกลาง อำเภอดังกล่าวใช้เป็นเส้นทางสัญจรติดต่อของเมืองทั้งสอง บริเวณนี้จึงน่าจะเป็นบริเวณที่มีการใช้ภาษาทั้งสองภาษาผสมกันตั้งแต่ในอดีตมาแล้ว เมื่อประมาณ 10 ปีที่แล้วมา บริเวณนี้ได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยถิ่นใต้มากกว่า ทำให้บริเวณนี้ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้มากกว่าภาษาไทยถิ่นกลาง จนถือว่าเป็นบริเวณที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ (วรรณพร 2526, เกศมณี 2526) แต่ในปัจจุบันคงด้วยอิทธิพลของภาษาไทยถิ่นกลางที่มาพร้อมกับความเจริญทางด้านวัตถุ จึงทำให้บริเวณนี้ใช้ภาษาไทยถิ่นกลางมากขึ้นจนเกือบเท่าอัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ และถือเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ในปัจจุบัน

2) จุดเก็บข้อมูลที่ 10 และ 11 ที่ได้จากการคัดเลือกจุดเก็บข้อมูล มีระยะห่างจากกันมากกว่าระยะห่างระหว่างจุดเก็บข้อมูลอื่น ๆ คือ จุดเก็บข้อมูลที่ 10 อยู่ใกล้ชายฝั่งทะเลทางฝั่งตะวันออก ในขณะที่จุดเก็บข้อมูลที่ 11 อยู่ห่างออกไปทางตะวันตก เมื่อพิจารณาอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของทั้งสองบริเวณนี้แล้ว พบว่า ในจุดเก็บข้อมูลที่ 10 (คูภาพที่ 25) มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง/อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ เท่ากับ 52.92/46.87 และในจุดเก็บข้อมูลที่ 11 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง/อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้เท่ากับ 28.12/71.66 อาจมีผู้สงสัยว่าความแตกต่างของอัตราการใช้ภาษาที่มีมากอาจเป็นเพราะทั้งสองบริเวณอยู่ห่างกันค่อนข้างมาก เพราะผู้วิจัยไม่ได้เลือกจุดเก็บข้อมูลที่ 11 ให้เรื่องลงตามชายฝั่งทะเลเช่นเดียวกับจุดเก็บข้อมูลที่ 10 อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยคิดว่าความห่างนี้ไม่ได้เป็นปัญหาในการวิจัยแต่อย่างใด เพราะจุดเก็บข้อมูลที่ 11 อยู่ติด

ถนนเพชรเกษม ซึ่งมีการติดต่อกับพื้นที่อื่น ๆ ได้สะดวก ถ้าแม้เลือกจุดเก็บข้อมูลในระนาบนั้นไปอยู่ใกล้ชายฝั่งทะเลการคมนาคมจะสะดวกน้อยลงมาก สามารถจะคาดการณ์ได้ว่า บริเวณที่อยู่ใกล้ชายฝั่งทะเลในระนาบเดียวกันกับจุดเก็บข้อมูลที่ 11 จะมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงกว่าร้อยละ 71.66 และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางต่ำกว่าร้อยละ 28.12 ซึ่งยิ่งจะทำให้ความแตกต่างระหว่างจุดเก็บข้อมูลทั้ง 2 จุดนี้ยิ่งต่างกันมากขึ้นกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ที่ได้ในงานวิจัยนี้

3) ในการสรุปงานวิจัยนี้ได้แสดงไว้แล้วว่า เขตปรับเปลี่ยนภาษาของแต่ละกลุ่มอายุ อยู่ต่างบริเวณกัน และแต่ละกลุ่มอายุก็มีลักษณะที่น่าสนใจดังนี้

- เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 10-20 ปี จากเกณฑ์ที่ใช้ในงานวิจัยนี้ อยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 14 แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตว่าจุดเก็บข้อมูลที่ 12 ก็มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษาค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตามก็ บริเวณนี้ไม่ได้เป็นบริเวณที่ต่อเนื่องกับเขตปรับเปลี่ยนภาษา เนื่องจากมีจุดเก็บข้อมูลที่ 13 ซึ่งเป็นบริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษาสูงถึง -41.26 คั่นกลาง ถ้าพิจารณาในอีกแง่หนึ่ง เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 10-20 ปี อาจมีบริเวณกว้างครอบคลุมไปถึงจุดเก็บข้อมูลที่ 12 แต่คงจะมีปัจจัยบางประการที่ทำให้อัตราการใช้คำศัพท์ในจุดเก็บข้อมูลที่ 13 แตกต่างไปจากบริเวณใกล้เคียง คือ มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงกว่าจุดเก็บข้อมูลที่ 12 และ 14 ค่อนข้างมาก ซึ่งอาจจะเป็นเพราะจุดเก็บข้อมูลนี้มีลักษณะเป็นสังคมปิด ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทำเกษตร มีไร่นาอยู่ใกล้บ้าน จึงไม่ค่อยมีโอกาสได้ติดต่อกับผู้คนจากบริเวณใกล้เคียง ต่างจากสภาพแวดล้อมในจุดเก็บข้อมูลที่ 12 และ 14 ซึ่งมีการคมนาคมสะดวกกว่า มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่า อย่างไรก็ตาม สิ่งเหล่านี้อาจมิใช่ปัจจัยสำคัญที่ทำให้บริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 13 นี้มีลักษณะการใช้คำศัพท์ต่างไปจากบริเวณใกล้เคียง และคงต้องทำการศึกษาค้นคว้าต่อไปว่าอะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดลักษณะเช่นนั้น

- เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 35-45 ปี มีลักษณะเช่นเดียวกันเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 10-20 ปี คือ จากเกณฑ์ที่ใช้ในงานวิจัยนี้ได้เขตปรับเปลี่ยนภาษาที่จุดเก็บข้อมูลที่ 10 แต่ก็ยังมีอีกบริเวณที่น่าสนใจ คือ จุดเก็บข้อมูลที่ 8 ซึ่งมีผลต่าง

ของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษาค่อนข้างมาก ซึ่งพิจารณาอีกแง่หนึ่งแล้ว เขตปรับเปลี่ยนภาษาอาจมีบริเวณครอบคลุมตั้งแต่จุดเก็บข้อมูลที่ 8 ถึง 10 อย่างไรก็ตาม บริเวณนี้ไม่ได้เป็นบริเวณที่ต่อเนื่องกับเขตปรับเปลี่ยนภาษา เนื่องจากมีจุดเก็บข้อมูลที่ 9 ซึ่งเป็นบริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษาถึง 30.00 คั่นกลาง การที่จุดเก็บข้อมูลที่ 9 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงกว่าบริเวณใกล้เคียงมาก อาจจะเป็นเพราะจุดเก็บข้อมูลนี้ มีลักษณะเป็นชุมชนเมือง มีหน่วยงานราชการหลายหน่วยงาน และมีการคมนาคมสะดวก ซึ่งต่างจากจุดเก็บข้อมูลที่ 8 และ 10 ซึ่งการคมนาคมไม่สะดวก และมีสภาพเป็นชนบทมากกว่า ด้วยเหตุผลเดียวกับกลุ่มอายุ 10-20 ปี บริเวณนี้เป็นบริเวณที่น่าสนใจที่จะทำการศึกษาต่อไปเช่นเดียวกัน

- เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุนี้เป็นบริเวณที่ชัดเจน เนื่องจากมีเพียงบริเวณเดียวที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ค่อนข้างมากและต่ำถึง 1.24 จึงสามารถตัดสินใจได้อย่างชัดเจนว่าบริเวณเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป อยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 9 ต่างจากเขตปรับเปลี่ยนภาษาของอีก 2 กลุ่มอายุ ซึ่งเขตปรับเปลี่ยนภาษาอาจมีบริเวณกว้างกว่า

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 40 : แผนที่แสดงการเคลื่อนลงใต้ของเขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่าง
ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้

4) หากให้คำจำกัดความของคำว่า "เขตปรับเปลี่ยนภาษา" ว่าเป็นบริเวณที่เชื่อมต่อระหว่างบริเวณที่ใช้ภาษา ๆ หนึ่งกับบริเวณที่ใช้ภาษาอีกภาษาหนึ่ง และในบริเวณดังกล่าวนี้มีการใช้ภาษาทั้งสองภาษาผสมกัน (grey area) บริเวณที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ บริเวณตั้งแต่อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ถึง อำเภอเมืองชุมพร ถือได้ว่าเป็นบริเวณเขตปรับเปลี่ยนภาษาทั้งหมด เนื่องจากมีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ผสมกันตั้งแต่จุดเก็บข้อมูลแรกถึงจุดเก็บข้อมูลสุดท้าย เป็นที่แน่นอนว่า เขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้จากคำจำกัดความนี้ จะต้องกินบริเวณที่กว้างกว่านี้ คือ จะอยู่ระหว่างบริเวณที่มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง 100 % ทางเหนือ ถึงบริเวณที่มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ 100 % ทางใต้ ผู้วิจัยมีความแน่ใจว่าบริเวณทางเหนือที่มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง 100 % อยู่เหนือไปจากบริเวณที่ทำการศึกษานี้ไม่มากเท่าไร ซึ่งสังเกตได้จากการที่จุดเก็บข้อมูลแรก ๆ มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางกว่า 90 % แล้ว ส่วนบริเวณที่มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ 100 % ทางใต้นั้น ผู้วิจัยไม่แน่ใจว่าจะอยู่ในบริเวณใด และจะสามารถหาเจอหรือไม่ ในเรื่องนี้น่าจะมีผู้ศึกษาเพิ่มเติมต่อไป อนึ่ง "เขตปรับเปลี่ยนภาษา" ที่ใช้ในงานวิจัยนี้ หมายถึง บริเวณที่เป็นศูนย์กลางของเขตปรับเปลี่ยนภาษา คือ เป็นบริเวณที่มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ใกล้เคียงกันที่สุดเท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอข้อเสนอแนะดังนี้

- 1) ควรมีการศึกษาตัวแปรทางสังคมอื่น ๆ ว่า มีผลต่อการแปรของเขตปรับ
เปลี่ยนภาษาหรือไม่ อย่างไร
- 2) ควรทำการศึกษา หาเขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลาง และ
ภาษาไทยถิ่นใต้ โดยศึกษาทางด้านเสียง และใช้อายุเป็นตัวแปรทางสังคม เพื่อนำผลที่ได้
มาเปรียบเทียบกับเขตปรับเปลี่ยนภาษาที่ได้จากงานวิจัยฉบับนี้
- 3) ควรทำการศึกษาในลักษณะนี้อีกในอนาคตข้างหน้า เพื่อดูการเคลื่อนของเขต
ปรับเปลี่ยนภาษาแห่งนี้ ว่าเป็นไปตามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาไว้หรือไม่
- 4) ควรนำตัวแปรทางสังคมต่าง ๆ ไปศึกษาหาการแปรของเขตปรับเปลี่ยน
ภาษาแห่งอื่นต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย